

Maaned 21
Ekst. 37
1942

TRE GANGER NORGE.

Tre ganger Norge hildrer inn
mot broene av stjerneskinn
som fører over livet;
Først Norges land med Glitretind,
som stiger for vårt syn og sinn
hel opp i stjernedrivet...
Så Norges land av høireist ånd
med Glitretind og Folgefonn...
Og så, for elskerherttet:
Et land bak alle fjellblå bånd
som tind bak tind og fonn bak fonn,
kæn rummes i en knyttet hånd, -
vårt land av hellig smerte!

Andres mening.

Beretningen om hvordan de 500 norske lærerne blev stuert ombord i d/s "Skjærstad" for å føres til Kirkenes og transporten nordover har vakt avsky og forferdelse over hele den del av verden hvor menneskene fremdeles er i stand til å reagere sundt og menneskelig. Som et døme på reaksjonen gjengir vi en liten artikkel i en svensk provins-avis, "Østgöten". Under overskriften "Slavskeppet" skriver avisen:

"Meddelandet från Norge om fartyget med de norska lärare, som deporterades upp till de ödsliga fjälltrakterna vid Kirkenes, verkar som en skräckfylld scen fra et längesen svunnit århundrade. Det hela ä nästan otroligt i sin ohygglighet. 500 människor, därav många intill döden sjuka, ombord på et fartyg, som var avsett för endast 250 passagerare och som inte kunne medföra proviant og färskvatten för större antal. Prästarna i Trondelag protesterar, och den nye fylkesmannen, som själv er medlem av Nasjonal Samling, påpekar i telegram til Quisling vådorna av färden. "Ministerpresidenten" ä emellemtid omedgörlig; dom ska' lära sig vem som har makten!

Aldri har kulturskymningen legat så tung över Norden som nu. Aldri har nordisk rett så trampats i støftet. Ingenting kan bättre illustrera kulturmörkret än det överfyllda slavskeppet med sjuka män ombord, vilkas enda förbrytelse varit den, att de hållit på sitt eget lands lagar, stävande upp til en förvisningsort i de ufruktbara regionerna i norr.

Men den hatsädd plågoanderna sår, skall mogna till skörd. Blod ropar ur marken, och hämnarna smider svärd til vedergällningens dag. Det finnes brott, för vilke aldrig tillgift kan ges.

Det har hänt tidigare i historien at slavskepp återvänt som härskepp."

VVVVVV

Sporveiskonduktörerne

i Oslo tok på sig hvite luer den 1. mai. De høie herrer innen n.s. oppfattet dette som en demonstrasjon, og har nu funnet å måtte straffe konduktörerne ved å inndra alle permisjoner og ta fra dem sommerferien.

Politi-fronten.

i følge de siste oppgaver finnes det for øieblikket 220 n.s. medlemmer blant politikorpset i Oslo og Aker. Det er 40 ferre enn på samme tid i fjor, men fremdeles 219 for mange. Vi kan ikke godt vente at politipresident Askvig skal melde sig ut av barneheven.

Dagens:

"Det er bedre å være svart enn å være stripete", sa negeren da han møtte en "Norsk" entreprenör.

Med forebyggende aktelse
ANDRIKSEN, jössing og harpist
(i Norsk Tidende, London)

Rederfronten.

Samtlige skibsbredere i landet har, med noen ytterst får unntagelser, sendt ~~XX~~ rette vedkommende følgende skrivelse:

"Da våre selskaper ved Ministerpresidentens lov av 19. mars d.å. er pålagt å stå tilsluttet det nye Rederforbund, vil vi overfor departementet få fremholde at det oppløste Rederforbund utelukkende hadde næringens saklige og faglige interesser å ivareta. Med sine lover og de av rederne selv valgte tillitsmenn ga forbundet medlemmene den følelse av sikkerhet som er nødvendig for et fruktbringende og landsgagnlig samarbeid rederne i mellom. Da dette grunnlag nu er borttatt, kan det nye Rederforbund ikke ansees som representerende rederinæringen, hvorfor vi ikke kan være med og ta ansvaret for forbundets virksomhet".

XXXXXXX Litt nytt fra U.S.A. XXXXXXX

Den amerikanske armeen bestod ved krigens begynnelse av 1,6 mill. mann. Ved utgangen av året vil den være oppe i 3,6 mill. mann, sammensatt av 71 divisjoner, hvorav 31 divisjoner eller ca. 1,5 mill. mann vil være beredt til å gå aktivt inn i krigen.

Til høsten skal det holdes viktige valg i Statene. Hele representantenes hus og 1/3 av senatet står på valg. Republikanerne (isolasjonistene) søker etter en plattform som kan tillate angrep mot Roosevelt, men det er lite sannsynlig at plattformen vil bli funnet på det utenrikspolitiske område. Hele Amerika står nu samlet om å vinne krigen - og vinne den hurtig.

Krigen har alt ført med sig gjennomgripende sosiale forandringer i landet. For å dempe på den sosiale urben som oppstod ved omstillingen av landets produksjonsapparat til krigsbehov, har president fått gjennomført tiltak som medfører: rasjonering - maksimalpriser - voldgiftsavgjørelse i lønns tvister - begrenning av profitten - kampanjer for å få folk til å sette sine penger i krigslån - svære skatteforhøielse, og at praktisk talt hele produksjonen kommer inn under statens kontroll. Profitt-begrensningen er innrettet så drastisk at ingen industrimann eller næringsdrivende vil ha mer enn 100,000 kr. pr. år i fortjeneste på sin bedrift, likegyldig hvor store leveransene til staten er. Skattevesenet tar resten!

Amerikas best-seller på bokmarkedet heter i år "Krigen kan ikke vinnes ved forsvar". Boken er meget interessant og peker på at krigen ikke kan vinnes ved at våpen og menn hopes opp i U.S.A., men bare ved angrep. Etter forfatterens mening er dog flåtens betydning noe overvurdert, men boken slutter umotivert nok med en konklusjon om at angrepet mot aksien bør åpnes mot Italia. Og da slipper en nok ikke unna flåten!

H. M. Kong Håkon har etter invitasjon fra president Roosevelt opprettet en norsk ambassade i Washington. Som Norges første ambassadør er utnevnt minister Morgenstjerne. Samtidig er mr. Biddle utnevnt til ambassadør hos den norske regjering i London.

Bergensbåten "Vestra" er minesprengt og sunket i svensk farvann. Hele besetningen blev reddet og ført i land i Sverige.

Was ist los? - De norske avisene har mottatt en skarp advarsel fra de tyske myndigheter mot å behandle eller omtale "utviklingen i Jugoslavia, Romania og Ungarn". Bedre bekreftelse på de engelske meldinger om uroligheter på kontinentet kunne en ikke få.

15 sivile tyskere, alle bosatt i Mannheim, er blitt dømt til døden og skutt for å ha delt ut illegale aviser og vært medlemmer av en såkalt "underjordisk" organisasjon. Skal vi ta det som et tegn på at det tyske folket ikke er fullt så tilfreds med Hitler som tidligere?

Vær på vakt mot angiverne og provokatørene! Før ikke høyrøstede diskusjoner på kafeer eller gatchjørner. Vær rolig og forsiktig i all din ferd!

Fortsatt overlegenhet til sjøs.

På alliert hold har en nu løftet litt på det sjøret som vanligvis pleier å skjule byggeprogrammet for de alliertes flåte, og det er i sannhet imponerende tall en varter opp med.

Canada har i dag over 400 skib i sin krigsmarine, der i blant 78 jagere av Bristol-klassen, mens Australia har fått styrket sin flåte gjennom byggingen av 52 jagere av nyere type.

Storbritannia selv har under bygging eller sjøsatt 77 jagere, og av dem som er satt i fart, er bare 2 meldt tapt. Videre har en under bygging eller sjøsatt eller planlagt 22 kryssere og 120 korvetter - de siste er særlig egnet til ubåtjakt. Endelig bygges der flere slagskib og hangarskib, men her er det ikke oppgitt noe tall.

Storebror på den andre siden av Atlanterhavet, U.S.A., har sjøsatt 4 nye slagskib av Washingtonklassen på 35,000 tonn og en rekke tunge kryssere av Ohio-klassen på 26,000 tonn med 35 mils fart mens andre kryssere av samme type er under bygging. Desuten har en strukket kjelen til 7 andre slagskib, en rekke lette kryssere av Baltimoreklassen på 18000 tonn, 8 kryssere av Cleveland-klassen og en rekke skib av Atlantikklassen som skal gjøre 38 mils fart - uvanlig meget for en krysser. Endelig har en under bygging 6 hangarskib mens byggingen av 11 til forberedes, samtidig som det seriebygges ubåter, destroyere og en mengde spesialskib.

Den tyske landbruksminister Darre er i følge de siste meldinger blitt avskjediget fra sin stilling. Det het sig først at han hadde fått en lengere sykepermisjon, men etter et personlig besøk i Berlin skal Hitler ha funnet ut at det var like godt å sette mannen helt ut av spillt.

Lo grekere er skutt, anklaget for å ha sprengt i luften et tysk postkontor og drept 3 tyske soldater. I vintermånedene regnet en med at det gjennomsnittlig døde 2-300 atener av sult og frost hver dag.

I det sydvestre Stillhav har allierte ubåter senket 1 japansk krysser og 2 handelsskib, 1 på 6000 og 1 på 9000 tonn.

I Nordishavet har russiske ubåter senket 3 tyske jagere og 4 transportskib på tilsammen 30,000 tonn. En fjerde tysk jager blev skadet.

Det engelske arbeiderparti har på sitt årsmøte vedtatt en resolusjon der en slutter opp om regjeringens politikk for å vinne en hurtig og definitiv seier over Hitler-Tyskland. Årsmøtet har også sendt en hilsen til det sosialdemokratiske ungdomsforbund i Sverige i samband med forbundets 25 års jubileum.

En regner med at de allierte nu produserer 8600 fly hver måned mot aksemaktens 400 fly. De alliertes produksjonstall stiger fremdeles....

Henry Ford har bygget en ny flyfabrikk, der det fabrikeres 4-motors bombefly på løpende bånd. Fabrikken, som ligger i Detroit, spyr ut 1 fly i timen.

Pierre Laval er vendt tilbake til Vichy etter å ha ført nye konferanser med med tyske myndigheter i Paris. Den "gode" Pierre liker nok ikke at Italia opprettholder sine krav om Korsika, Nizza og Tunis.

Storbritannia har nettop levert en ny ubåt på 860 tonn til Tyrkia. Det er det fjerde krigsskibet som er blitt levert til Tyrkia siden krigsutbruddet. La oss håpe at de ikke i sin tid vil bli brukt mot den engelske flåte!

En rekke amerikanske stabsoffiserer er kommet til England for å bygge ut det militære samarbeid mellom de to land.

I en tale forleden meddelte den engelske arbeidsminister Bevin at 22 millioner engelskmenn er skrevet ut til hæren eller mobilisert i hjemmevernet eller industrien. Samtidig meddelte han at England etter krigen ville innføre tvungen verneplikt.

Krysseren "Prins Eugen" er nu kommet til Kiel, hvor den skal dokksettes for reparasjon av de skader den er blitt tilfødd av det engelske flyvåben.

Alle mannlige polakker mellom 16 og 60 år utskrives nu til såkalt bygningsarbeid. En kan nok være overbevist om at det ikke er hus som skal bygges.

Allierte fly har under angrep mot japanske baser på New Guinea satt i brann 2 tankbåter og ødelagt en rekke fly i luftkamper og på bakken.

Den polske general Anders er kommet til Midt-Østen med polske tropper som er satt opp og trent i Sovjet-sæmvelde.

Krigsnytt.

Så langt fra å bringe noen avklaring, har den siste uken nærmest bidradd til å øke forvirringen overfor det som skjer på fronten i Ukraina, der slaget om Charkow har utviklet sig til noe langt mer enn en lokal offensiv med lokale mål. - Etter at russerne hadde satt i gang sin offensiv mot Charkow over en 160 km. lang front og oppnådd de store resultater som vi omtalte i forrige nummer av "Frihet", satte tyskerne i gang en motoffensiv mot den russiske sydflanken. Mot-offensiven, som blev ledet av feltmarskalk von Bock, hadde sitt utgangspunkt mellom byene Izum og Barenkowa, som ligger 130-til 200 km. sydøst og syd for Charkow og blev kjørt frem i nordøstlig retning. Tyskerne hevder nu at fremstøtet lyktes og at de har skåret av forbindelseslinjene til og omkringet "størsteparten av 3 russiske armeer som går sin fullstendige tilintetgjørelse i møte". - For å bruke det offisielle tyske språket. Russerne har - sin vane tro - vært noe tilbakeholdne i sine meldinger, men hevder i dag at de har bygget ut sine nyerobrede stillinger på Charkow-fronten, samtidig som de fortsetter sine defensive kamper på Izum-Barenkowa-fronten. Det russiske kommunikeet opererer, som en vil se, med to fronter i Ukraina, og det er mulig at det er her en skal finne forklaringen på de forvirrende meldinger som er blitt sendt ut den siste uken. Da tyskerne satte i gang sin motoffensiv, sendte russerne i all hast frem forsterkninger for å stoppe igjer det hullet tyskerne hadde funnet i de russiske linjene. Nu kan vi tenke oss at tyskerne har vært i stand til å omgå disse reservestyrkene, slik at en del av dem kan være blitt avskåret og omkringet, men det er ganske sikkert ikke tale om tre armeer, slik som tyskerne hevder. Når en bedømmer de tyske frontmeldingene, skal en nemlig ta omsyn til at Hitler ikke kan tale et nederlag nu og at han heller ikke kan nøie sig med uavgjort kamp. Han må seire og seire knusende, i all fall i krigskommunikene, slik at hjemmebefolkningen og soldatene på andre frontavsnitt kan få fortsette sitt liv i troen på at Hitler er uslagbar. Har han derfor greidd å omringe noen få russiske divisjoner, er det meget mulig at han vil utnytte denne utpregede lokale gevinsten som et middel til å hevde at han har hele slaget under sin kontroll og at han vil bringe seiersmeldinger som ligger på linje med denne "politikken" - uten at det behøver å bety mer enn at han har avbeinet mindre russiske reservestyrker. Dette er sansynligvis stillingen i dag. Hva de nærmeste dagene vil bringe, vet hverken Timosjenko, Adolf Hitler eller "Frihet". Det som står fast etter 2 ukers kamper på frontene i Ukraina er at marskalk Timosjenko valgte tidspunktet for sin offensiv uten å vente på det tyske fremstøtet - noe som antagelig er en døds synd i tyskernes øiner. Bermed tvang har tyskerne tid å omgruppere sine styrker og kaste alt de hadde inn i kampen for å demme opp for det russiske fremstøtet. Derav må en igjen kunne slutte at tyskerne, - som har vært nødt til å improvisere sine disposisjoner i større grad en russerne - har lidt store tap av mennesker og særlig materiell og at de ikke kan vende tilbake til sine opprinnelige planer for utviklingen i Ukraina. Så får en se om tyskerne er sterke nok til å forme den fortsatte utviklingen i sin støpskje eller om russerne allerede har greidd å ødelegge det tyske fremstøtet mot oljekildene i Kaukasus.

Det foreligger fremdeles ingen vesentlige nyheter fra fronten i Libya og fra krigsskueplassene i Det fjerne Østen. Kyktene svirrer og bringer forlydender om alle mulige slags offensiver, men på overflaten er alt relativt rolø, og vi kan nok bli nødt til å vente enda en tid før teppet går opp for neste akt.

Det engelske flyvevåbenet har forholdt sig temmelig passivt den siste uken. Bortsett fra enkelte dagraider over det okkuperte Frankrike, er det ikke blitt meldt om operasjoner av større omfang. Stille før stormen? - En tysk sivilingeniør beretter fra Augsburg at 3 av de viktigste avdelingene ved M.A.N. verkstedene blev satt ut av spillet ved det engelske flyangrep for en tid tilbake og at det rimeligvis vil ta 5-6 måneder før verkstedene kommer i gang med ordinær drift igjen. - Den tyske flyvirksomheten over England har som vanlig vært helt minimal.